

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1068
van **MAARTEN DE VEUSTER**
datum: 3 juni 2021

aan **ZUHAL DEMIR**

VLAAMS MINISTER VAN JUSTITIE EN HANDHAVING, OMGEVING, ENERGIE EN TOERISME

GRUP 'Leidingstraat Antwerpen-Ruhr (Geleen)' - Stand van zaken

In haar antwoord op schriftelijke vraag nr. 968 van 31 maart 2021 over dit onderwerp verwijst minister Peeters naar de minister van Omgeving, die de coördinerende rol ter zake opneemt.

Voor het gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan (GRUP) 'Leidingstraat Antwerpen-Ruhr (Geleen)' lagen tot eind april 2021 de startnota en de procesnota ter inzage. Bedoeling is om op termijn in extra capaciteit aan pijpleidingen te voorzien tussen het Antwerpse havengebied, nog steeds de tweede chemische cluster ter wereld, en het Duitse Ruhrgebied. Concreet gaat het om een reservatiezone voor een nieuw tracé voor pijpleidingen vanuit Antwerpen door de Kempen en Limburg naar de grensovergang in Geleen.

Er liggen momenteel drie mogelijke tracés op tafel, respectievelijk 130 km, 145 km en 175 km lang, en 45 m breed. Normaal gezien zou tegen het voorjaar 2023 een keuze gemaakt moeten zijn en zou er een definitief GRUP vastgelegd zijn. Het nieuwe tracé moet onder meer fors bijdragen tot de modal shift, weg van het wegvervoer, en tot de energietransitie.

De vastlegging van een leidingtracé heeft uiteraard een lokale impact. Eens de tracékeuze verder verfijnd en geconcretiseerd wordt, zou ook ingezet worden op een intensieve samenwerking met de lokale besturen. Indien een meerwaarde gevonden kan worden om lokaal beleid in dat plan mee op te nemen, zal de haalbaarheid ervan nagegaan worden.

Negatieve gevolgen voor de omgeving zullen bij de reservatie en aanleg van de uiteindelijk gekozen strook maximaal vermeden worden, onder meer door het zo veel mogelijk vermijden van bebouwde/bewoonde gebieden. Toch zullen onteigeningen onvermijdelijk zijn.

We staan nog maar aan het begin van het hele proces dat tot een definitief vastgelegd GRUP moet leiden. Maar toch kunnen al een reeks vragen geformuleerd worden.

1. Het gaat hier om een reservatiezone voor nieuwe leidingen, waarvoor het GRUP nu tegen 2023 vastgelegd zou worden.

Betekent dit dat de schop onmiddellijk nadien de grond ingaat, of wordt pas met de aanleg begonnen zodra een concrete vraag van een toekomstige gebruiker van een

pijpleiding opduikt? Wanneer zal de hele leidingstraat afgewerkt en operationeel zijn? Met welke tijdshorizon wordt rekening gehouden?

2. Is er van de industrie al concrete interesse om een leiding voor een bepaald product aan te leggen en zo ja, welk product?
3. De realisatie van de leidingstraat zou gefaseerd verlopen naarmate er leidingen naast elkaar in aangelegd worden en naargelang de lengte waarover de producten getransporteerd dienen te worden. Dat betekent dat dus telkens opnieuw graafwerken moeten worden verricht en dat de bodemstructuur én het herstellende bovengronds landgebruik opnieuw verstoord worden.

Is het een optie om ineens een bundel leidingen aan te leggen zodat dit vermeden kan worden?

4. Wie zal instaan voor de financiering: de Vlaamse overheid, instanties als de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen (PMV) of de Limburgse ReconversieMaatschappij (LRM), of de bedrijven die gassen en vloeistoffen via deze leidingen willen transporteren?
5. Wie wordt de uiteindelijke eigenaar van deze leidingen: de Vlaamse overheid of de gebruikers? Wie zal de leidingenstraat beheren? Denkt de minister aan een afzonderlijk orgaan, of kan deze taak aan een bestaande instantie worden toegewezen?
6. Vanaf wanneer zullen de lokale besturen aangesproken worden om na te gaan of hun lokaal beleid gecombineerd kan worden met de aanleg van deze leidingstrook?

ANTWOORD

op vraag nr. 1068 van 3 juni 2021

van **MAARTEN DE VEUSTER**

1. Het GRUP zal na de goedkeuring een reservatiezone bevatten die de aanleg voor nieuwe leidingen mogelijk maakt. Dit betekent dat het GRUP een juridische basis zal bieden voor het vergunnen van aanvragen voor het bekomen van een omgevingsvergunning voor nieuwe leidingen. Het GRUP zelf geeft dus geen aanleiding tot een schop in de grond, daarvoor is eerst nog een omgevingsvergunning nodig. Het zijn bedrijven, in de praktijk meestal groepen van bedrijven, die voor dergelijke werken een vergunning zullen aanvragen. De Vlaamse Regering heeft weet van concrete vragen. Die vormen mee de aanleiding om een GRUP op te maken, maar de Regering heeft niet de ambitie om zelf leidingen te bouwen.
Voor dergelijke projecten is het moeilijk een inschatting te maken naar een tijdshorizon voor realisatie. Zoals u weet blijft een GRUP van kracht tot het wordt gewijzigd of aangepast met een nieuw plan.
2. In de startnota is in hoofdstuk 3, met de plandoelstelling (pagina 19 en volgende) een passage opgenomen over de te vervoeren stoffen. In dat hoofdstuk wordt ook verwezen naar een onderbouwende studie over deze vraag. De studie is ook gepubliceerd op de website van departement Omgeving.
3. De vraag om meerdere leidingen tegelijk aan te leggen is prominent aan bod gekomen tijdens de inspraakperiode en in verschillende inspraakreacties. De verwerking van alle inspraakreacties is nog niet afgerond. Ik kan daar nog niet op vooruit lopen, maar het is duidelijk dat deze vraag in het verder onderzoek een duidelijk antwoord moet krijgen. Er zal dus onderzocht worden of dergelijke regeling een plaats kan en moet krijgen in het GRUP, dan wel op een andere manier bewaakt kan worden.
4. Ook de vraag naar de financiering en het beheer is prominent aan bod gekomen tijdens de inspraakperiode en in verschillende inspraakreacties en vormt een belangrijke onderzoeksvraag in de volgende fase van het project.
5. In de huidige situatie is het gebruikelijk dat leidingen worden gerealiseerd door bedrijven, meestal groepen van bedrijven. Ik zie vandaag geen redenen waarom dit op de relatie tussen Antwerpen, Geleen en het Ruhr-gebied anders zou zijn. Voor de vraag over het beheer verwijs ik naar mijn antwoord op deelvraag 4.
6. De mogelijkheden voor lokaal beleid zijn reeds deels onderzocht. Dat is eerder al gebeurd in overleg met verschillende gemeenten. Het ging toen om een selectie van gemeenten, niet om een systematisch onderzoek van het volledige traject, dat immers nog niet vastligt. Het resultaat van dat overleg en onderzoek maakt deel uit van de startnota die ter inzage is gelegd van de bevolking. Ik verwijs daarvoor naar de website van het departement Omgeving.
Om concreter op uw vraag te antwoorden verwijs ik naar mijn antwoord op deelvraag drie. Het planteam werkt, rekening houdende met de krachtlijnen in de inspraakreacties en de adviezen een aanpak uit. Overleg met de gemeenten over tracékeuze, optimalisatie van tracé en afstemming met lokale beleidsopties maakt daar prominent en prioritair deel van uit. De timing ligt nog niet volledig vast maar de komende weken zal daar zeker al een start mee gemaakt worden.